

Atskaite par dalību Eiropas Lauku attīstības tīkla (ENRD)

12. Koordinācijas komitejas sanāksmē

28. janvāris 2014

Komandējuma mērķis:

Piedalīties Eiropas lauku tīkla koordinācijas komitejas sēdē, kurā prezentēt ES dalībvalstu lauku tīklu sekretariātu videokonferences par tīklu darbību pārejas periodā starp plānošanas periodiem atzinumus, un seminārā „LAP veiksmīga ieviešana”.

Komandējuma norise un būtiskākās atziņas:

Eiropas lauku tīkla koordinācijas komisijas sēdē tika prezentēta Lauku attīstības programmu ieviešanas situācija dalībvalstīs, pamatā runājot par naudas apguves indikatoriem. Ar **visām sanāksmes prezentācijām** var iepazīties interneta vietnē http://enrd.ec.europa.eu/en-rd-events-and-meetings/committees/coordination-committee/en/12th_cc_meeting_en.cfm, tādēļ akcentēšu tikai, manuprāt, interesantākos faktus.

- Analīze veikta par stāvokli uz 2013. gada 3. ceturkšņa beigām. LAP „plānotais un deklarētais” finansējums ES vidēji ir 71% no pieejamā, kas nozīmē, ka visā savienībā vēl pieejami šajā periodā 44 miljardi EUR. ES mērogā 1. asī neizmantoti ir 34%, 2. asī 18%, 3. asī 43%, bet 4. jeb Leader asī pat 58% finansējuma.
- Latvija ir ieplānojusi un rezervējusi vairāk finansējumu (procentuāli no pieejamā) kā vidēji ES un atrodas 6. vietā pēc naudas izlietojuma.
- Katrs no 88 ES Lauku attīstības plāniem vidēji ir mainīts un precizēts 8-9 reizes.
- Nākamajā plānošanas periodā dalībvalstīs būs krietni vairāk (reģionālu) Lauku attīstības plānu. Tā, piemēram, Francija plāno gatavot 26 reģionālus LAP, bet visā ES vismaz 117 LAP.

Nīderlandes Ekonomikas ministrijas pārstāvis Jan Gerrit Deelen iepazīstināja ar LAP 124 pasākuma sadarbības un inovāciju jomā ieviešanas pieredzi.

- Finansējums 7-8 miljoni EUR/gadā
- Tiek finansēti 3 gadu projekti
- Atbalsta apjoms – 35%
- Projektiem tiek izsludināts konkurss, atbalstāmos nosaka izveidota komisija
- Katru gadu ~70 projekti piesakās, apmēram 30 tiek atbalstīti
- Projektu piemēri – inovatīva, dabai un dzīvniekiem draudzīga, iedzīvotājiem pieejama apaļas formas dējējvistu novietne. Citi projekti – bioloģiskās dārzenkopības projekts, sēņu iepakšanas sistēmas, enerģiju taupošas dzīvnieku novietnes, lupīnas kā proteīnauga izmantošana cūkkopībā u.c.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

- 65% no atbalsta saņēmējiem saka, ka bez atbalsta projektu nebūtu ieviesuši. Savukārt 60% no noraidītajiem ieviesuši projektu bez atbalsta, bet mazākos apjomos. Nīderlandieši uzskata, ka tādejādi atbalstu iegūst „pareizie” projekti - riskantākie, bet inovatīvākie.
- 60% gadījumu projektā izveidotā sadarbība turpinās arī pēc projekta noslēguma.
- Joprojām vairums ir tehniskas inovācijas. Mārketinga jeb tirgus inovācijas ir grūtāk definējamas, tāpēc biežāk atbalsts tiek atteikts.
- Programmas novērtētāju atzinums – programma ir laba, tā jāturpina, īpaši stimulējot tirgus inovācijas, savienojot tās ar zināšanu izplatīšanu.

Janvāra sākumā vairāku Eiropas valstu lauku tīklu sekretariātu pārstāvji piedalījās videokonferencē par tīklu darbību pārejas periodā starp plānošanas periodiem. Neskatoties uz to, ka Latvijai problēmas, kas tieši saistītas ar šo periodu, nav, man tika uzticēts ziņot koordinācijas komitejai par atzinumiem. Jautājums atsevišķās dalībvalstīs ir ļoti svarīgs, jo, piemēram, Īrijā tīkla sekretariāts savu darbību pilnībā beidza 2013. gada decembra beigās.

Videokonferences dalībnieki identificēja vairākas darbības, kas var palīdzēt nodrošināt pārejas perioda mazāku ietekmi.

- Paši tīkla dalībnieki var turpināt uzsāktās darbības – tematiskās darba grupas un tamlīdzīgi;
- Sekretariātam beidzot darbu, jāatstāj sakārtota dokumentācija, mājaslapa sagatavota „statiskai” pastāvēšanai;
- Kad jaunie sekretariāti uzsāk darbu, ir ļoti būtiski, lai Eiropas līmeņa sekretariāts ir izveidots un rīcībspējīgs, tādejādi spējīgs sniegt palīdzību jaunajiem sekretariātiem.

Atskaite par dalību Eiropas Lauku attīstības tīkla (ENRD) seminārā „Lauku attīstības programmas sekmīga ieviešana”

1.darba grupā „Sadarbība, zināšanu pārneses un inovācijas”

2014. gada 29. janvāris, Brisele

Semināra „LAP veiksmīga ieviešana” prezentācijas atrodamas interneta vietnē http://enrd.ec.europa.eu/en-rd-events-and-meetings/seminars-and-conferences/successful-implementation-of-rdps/en/presentations-of-successful-implementation-of-rdps_en.cfm

Michael Pielke no DG AGRI iezīmēja vispārējo stāvokli attiecībā uz jauniem nosacījumiem. Pieminēšu dažus aspektus, ar pārējo var iepazīties prezentācijā:

- Jauno zemnieku pasākuma jāprecizē nosacījumi, prasības pēc prasmēm;
- Pieredzes braucienos (meža un lauku saimniecību apmeklējumi) jāprecizē to saturs un pieļaujama ilgums;
- Saimniecību attīstības pasākumos nav izņemta biznesa plāna loma;
- Apmežošanas pasākumiem nav noteiktas vēl vides prasības;
- Dzīvnieku labturības jomā nav noteikts, kur tiks celtas standartu prasības;
- Sadarbības pasākumā jāprecizē, jānedefinē ko nozīmē vietējais tirgus, īsās pārtikas ķēdes, „mazās darbības jeb small operations”, kas ir veicināšana.
- Investīcijās – vai drīkstēs izmantot līzingu, vai drīkstēs atbalstīt lietotu tehniku;
- Zināšanu pārneses jomā tiks precizēts vai drīkstēs izmantot vaučeru sistēmu;
- Konsultāciju dienestu izvēle – vai tiks piemēroti nacionālie iepirkumu likumdošanas akti u.c.

DG AGRI pārstāvis Mike Mackenzie iepazīstināja ar sadarbības, zināšanu pārneses un inovāciju pasākumu dažiem aspektiem. Manuprāt, svarīgākie:

- Sadarbības inovāciju pasākumā DG paredz atbalstu jaunām grupām ar jaunu projektu, arī eksistējošām grupām ar jaunu projektu. Bet nepieļauj atbalstu eksistējošām grupām jau eksistējoša projekta finansēšanai;
- Ja atbalstu prasa sadarbības projekta izveidei, tiem skaidri jānorāda projekts, kas tiem ir vai kas tiks ieviests un veicinās LAP mērķu sasniegšanu. Nekādu atbalstu „parunāšanas klubiņiem”!
- Sadarbības grupām savu projektu ieviešanai racionāli jāizmanto visas LAP sniegtās iespējas. Piem. No sadarbības pasākuma censties finansēt tekošās izmaksas, bet tiešās projektu izmaksas no citiem pasākumiem;
- Jāpievērš uzmanība, ka reizēm valsts atbalsta nosacījumi var būt striktāki nekā ES definētie. Tad tie jāievēro.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

 ELFLA

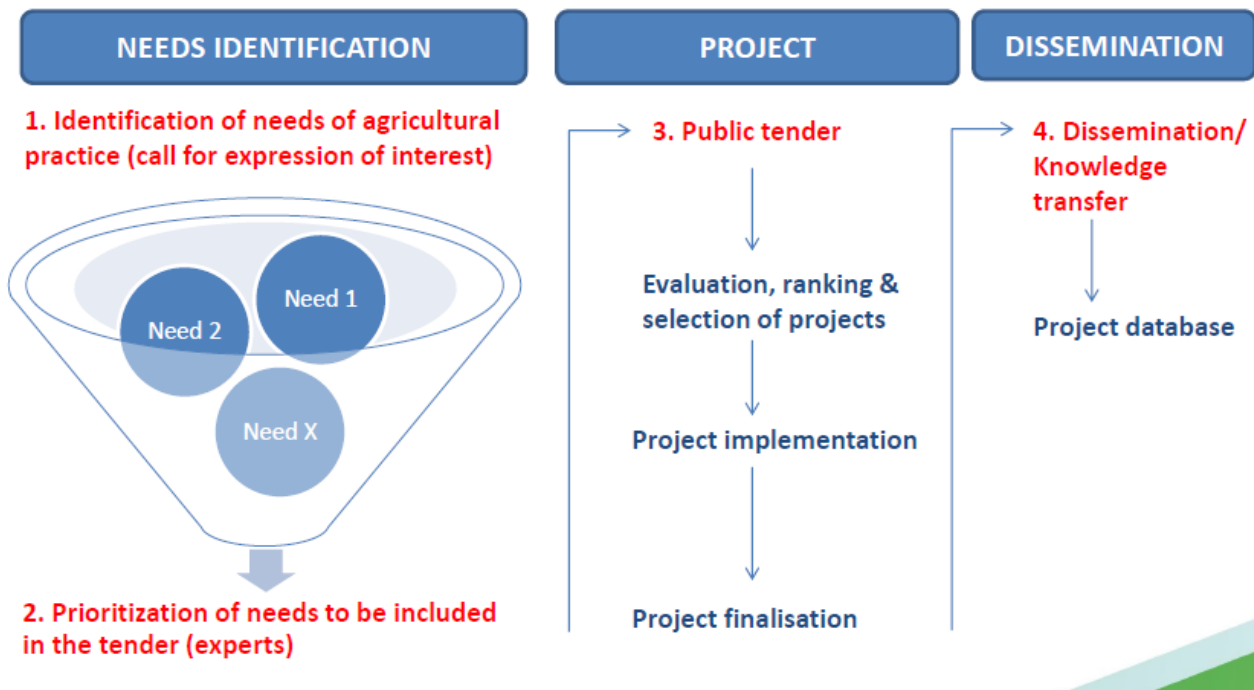
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

- Nav plānots šeit finansēt „tīru pētniecību”.

Slovēnijas Lauksaimniecības un vides ministrijas pārstāve Tanja Gorišek iepazīstināja ar savas valsts redzējumu kā ieviest EIP. Shematiski tas attēlots zemāk attēlā, kas aizgūts no lektores prezentācijas.

How to bring EIP in practice?

Procesu plānots iedalīt 3 daļās – vajadzību identificēšana, projekti un informācijas izplatīšana.

- Vajadzību identificēšanas posmā lūgs iesniegt ieinteresētās puses savas vajadzības, intereses. Idejas paredz vākt no praktiķiem (lauksaimniekiem), bet ne no konsultantiem un pētniekiem. Tās izskatīs īpaši izveidota komisija, kas tās prioritizēs. Noteiks svarīgākās. Tomēr nav viņiem skaidrs cik bieži un kādā veidā šīs idejas tiks vāktas (idejas – lauku tīkls, darba grupas, brīva ideju pieteikšana).
- Uz tām tiks sludināti iepirkumi, projektus vērtēs un rindos secībā (plānots, ka to darīs ekspertu komisija, bet nav skaidrs kā izvairīties no interešu konflikta).
- Pēc projekta ieviešanas paredzamas aktivitātes iegūto zināšanu pārnesē, izplatīšanas nodrošināšanā un projektu datu bāzes izveidē. Iespējams, ka tiks prasīts lai katrā projektā tiktu ietverta demonstrējuma un iegūto zināšanu izplatīšanas komponente (var tikt finansēts no zināšanu pārneses pasākuma), iespējams, ka datubāzi uzticēs veidot lauku tīkla sekretariātam.

Visi šie plāni jāskatās kontekstā ar Slovēnijas sociāli ekonomisko stāvokli lauksaimniecībā – vidējais lauksaimnieka vecums 57 gadi, tikai 6% augstākā izglītība, bet tikai 1,4% augstākā

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

lauksaimnieciskā izglītība. Savukārt 2/3 zemnieku saimniecību īpašnieku nav lauksaimnieciskās izglītības vispār.

Tāpat lektore iezīmēja situāciju attiecībā uz zināšanu pārnesi Slovēnijā:

- Publiskais konsultāciju dienests ir bijis nodarbināts ar to, lai palīdzētu lauksaimniecības uzņēmumiem apgūt finansējumu, bet nepietiekami ar reālu zināšanu paaugstināšanu;
- Valstī jūtams konsultāciju trūkums par tehnoloģiju jautājumiem;
- Institūti, fakultātes, konsultāciju dienesti valstī konkurē par vienu un to pašu finansējumu.

Edgars Linde

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*